Skadligt bruk och beroende – klienter och stödinsatser

Inventering i Göteborgsregionens medlemskommuner inför samsjuklighetsreformen, del 1 av 2

BILAGOR

1. Kommunövergripande enkät
2. Stödmall för klientinventering
3. Enkät på enhetsnivå

1: Kommunövergripande enkät

PUBLIKT NAMN

Enkät till kommunens kontaktperson: klienter och stödinsatser

Den här enkäten riktar sig till dig som är utsedd till kontaktperson för din kommun för GR-gemensam inventering inför samsjuklighetsreformen. Enkäten innehåller frågor om:

- Sociala stödinsatser för klienter med skadligt bruk eller beroende
- Verksamhetsdata som rör klienter med skadligt bruk eller beroende

Enkäten är möjlig att svara på mellan den 15 juni 2026 och den 31 augusti 2026.

Resultatet av enkäten kommer att sammanställas av FoU i Väst, Göteborgsregionen, och är tänkt att användas som stöd för 1) kommunernas utvecklingsarbete och 2) dialogen med regionen.

Vem kan jag kontakta om jag har frågor?

Har du frågor om enkäten är du välkommen att kontakta Anjelica Hammersjö, anjelica.hammersjo@goteborgsregionen.se.

Stort tack på förhand,

Anjelica Hammersjö, Helena Håkansson, Frida Cissig, Lisa Ruuth
Göteborgsregionen

Kommun

-->

Mitt namn

PUBLIKT NAMN

Antal klienter på kommunnivå

I enkäten på enhetsnivå ställs frågor om hur många klienter med skadligt bruk och beroende som respektive enhet har kännedom om att de möter idag. Nedanstående frågor till dig som kontaktperson handlar om årsvis (2025) kommunövergripande data som rör klienter med skadligt bruk eller beroende, som hämtas ur kommunens verksamhetssystem.

HVB

Hur många vuxna (18 år eller äldre) har din kommun haft placerade på HVB under 2025 för ett skadligt bruk eller beroende?

Totalt antal placerade under 2025

Hur många barn och unga (0-18 år) har din kommun haft placerade på HVB under 2025? (oavsett orsak till placeringen)

Totalt antal placerade under 2025

LVM

Hur många ansökningar om vård enligt LVM har din kommun fattat beslut om under 2025?

Totalt antal ansökningar under 2025

Öppenvårdsinsatser

Hur många vuxna (18 år eller äldre) har beviljats öppenvårdsinsatser för ett skadligt bruk eller beroende under 2025?

Totalt antal beviljanden under 2025

Ansvarsförbindelser vid kontraktsvård

Hur många ansökningar om ansvarsförbindelser i kontraktsvård har din kommun fattat beslut om under 2025?

Totalt antal ansökningar under 2025

PUBLIKT NAMN

Utveckling av sociala stödinsatser

Samsjuklighetsutredningen föreslår att socialtjänstens uppdrag när det gäller personer med skadligt bruk och beroende ska kvarstå och förtydligas, bland annat i fråga om "sociala stödinsatser för försörjning, boende, sysselsättning, trygghet och sociala sammanhang, med fokus på att stärka den enskildes resurser, funktionsförmåga och möjligheter till självständigt liv". Hur har din kommun tolkat detta, ser ni exempelvis behov av att utveckla befintliga insatser eller införa nya?

Har din kommun befintliga sociala stödinsatser som ni bedömer att ni kommer att behöva utveckla/förbättra på grund av samsjuklighetsreformen?

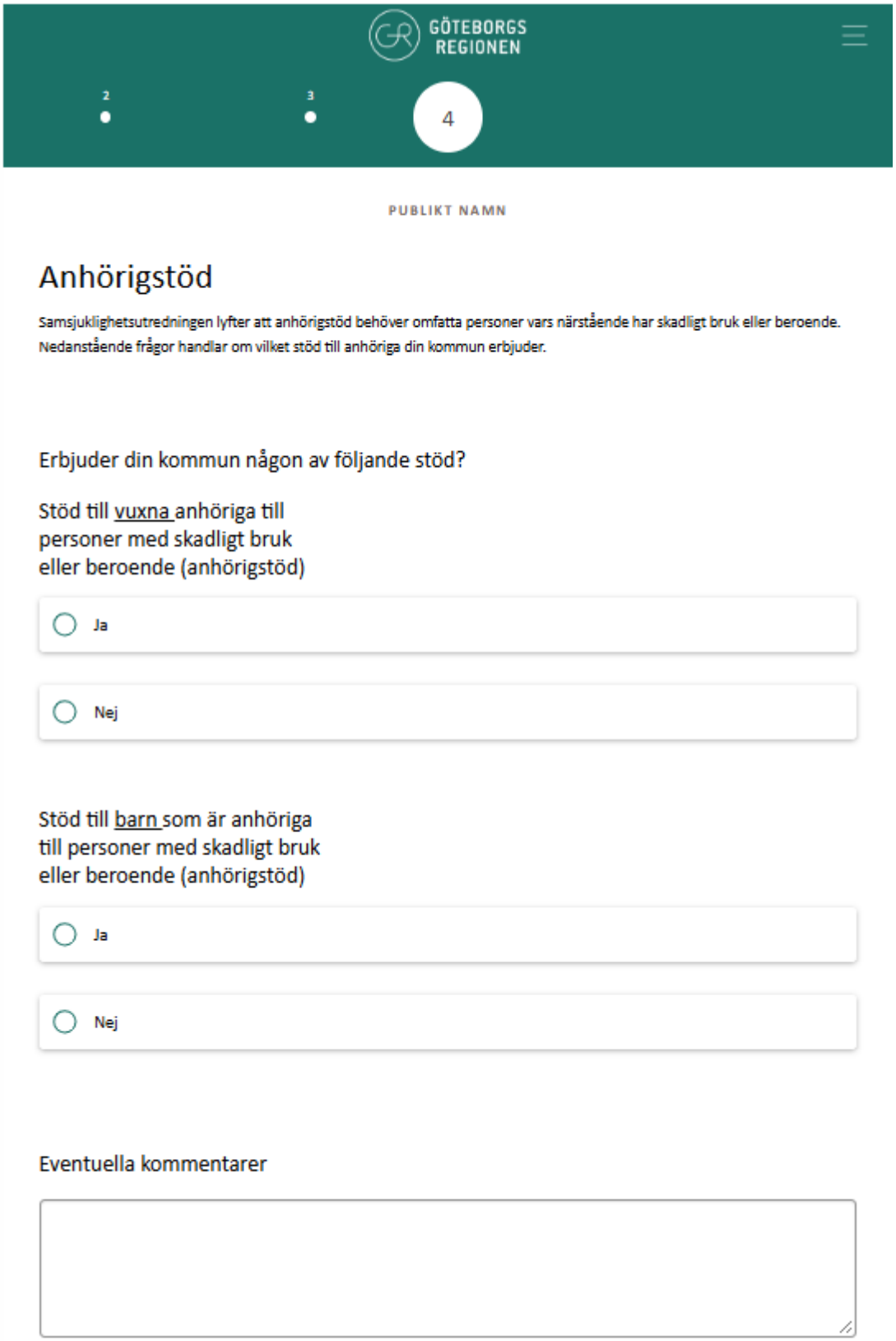
- ○ Ja, vi har börjat utveckla våra sociala stödinsatser
- ○ Ja, vi planerar att utveckla våra sociala stödinsatser
- ○ Nej, våra stödinsatser behöver inte utvecklas med anledning av samsjuklighetsreformen

Om ja – vilka insatser utvecklas, och på vilket sätt?

Planerar din kommun att starta upp och börja erbjuda nya typer av insatser till personer med skadligt bruk och beroende i och med samsjuklighetsreformen?

- ◯ Ja
- ◯ Nej
- ◯ Vet inte

Om ja – vilka insatser planerar ni att börja erbjuda?

GÖTEBORGS REGIONEN
2
3
4
PUBLIKT NAMN
Anhörigstöd
Samsjuklighetsutredningen lyfter att anhörigstöd behöver omfatta personer vars närstående har skadligt bruk eller beroende. Nedanstående frågor handlar om vilket stöd till anhöriga din kommun erbjuder.
Erbjuder din kommun någon av följande stöd?
Stöd till vuxna anhöriga till personer med skadligt bruk eller beroende (anhörigstöd)
Ja
Nej
Stöd till barn som är anhöriga till personer med skadligt bruk eller beroende (anhörigstöd)
Ja
Nej
Eventuella kommentarer

2: Stödmall för klientinventering

Kommentar: Stödmallen tillhandahölls i två varianter: I pdf-format för utskrift samt I excelformat för automatisk uträkning. Stödmallarna hade I övrigt samma innehåll. Nedan redovisas stödmallen som skickades ut I pdf-format.

STÖDMALL KLIENTINVENTERING: EN INDIVID - EN RAD

Detta är en stödmall för att inventera klienter inom myndighet inför samsjuklighetsreformen. Inventeringen genomförs i samtliga 13 kommuner i Göteborgsregionen på uppdrag av socialchefsnätverket, och samordnas av Göteborgsregionen.

Vem ska använda mallen?

Den här mallen har tagits fram som stöd för dig som **socialsekreterare inom myndighet**. Blanketten ska inte delas med Göteborgsregionen, utan är endast tänkt att underlätta i dialogen mellan dig och din chef (eller den som samordnar inventeringen hos er).

Vilka klienter ska inventeras?

Samtliga klienter som har ett **skadligt bruk eller beroende som du har kännedom om**, oavsett aktualiseringsorsak. Svara utifrån den klient som ärendet gäller – även om klientens insatser berör fler personer (t.ex. en familj).

Hur ska klienterna inventeras?

Skriv ut blanketten. Gå igenom dina klienter, från minnet eller utifrån akter, för att svara på frågorna. Svara för **en individ per rad**. Tänk på att inte gissa – svara utifrån **vad du har kännedom om**. När du gått igenom alla klienter räknar du ihop summan längst ner.

För att undvika dubbletter

För att undvika att samma individer registreras flera gånger:

1. Övrigt bistånd IFO (vuxen, unga vuxna, BoU) svarar för samtliga ärenden
2. Funktionsstöd svarar för ärenden som inte är aktuella inom övrigt bistånd IFO
3. Äldreomsorg svarar för ärenden som inte är aktuella inom övrigt bistånd IFO eller funktionsstöd
4. Ekonomiskt bistånd svarar för ärenden som inte är aktuella i någon annan del av socialtjänsten

Definitioner

Med **skadligt bruk** menas här ett bruk av alkohol, narkotika eller spel om pengar som skadar hälsan fysiskt eller psykiskt. Med **beroende** menas ett skadligt bruk som inkluderar kontrollförlust, tillvänjning och fortsatt intag trots allvarliga konsekvenser.

I mallen finns en fråga om **särskild samordning**, vilket syftar på den kommande **lagen om samordnad vård- och stödverksamhet**. Regeringens förslag är att kommunerna och regionen i ett län gemensamt ska bedriva samordnad vård- och stödverksamhet. Den ska rikta sig till personer som har ett särskilt behov av samordnade hälso- och sjukvårdsinsatser och socialtjänstinsatser under en längre tid på grund av en psykisk funktionsnedsättning (Prop. 2025/26:251). En klient kan tänkas ha behov av särskild samordning om hen har haft långvarig kontakt med socialtjänsten (minst ett år) och inte kunnat tillgodogöra sig insatser trots försök med SIP (samordnad individuell plan).

Individ nr	Kön (K/M/Annat)	Klienten har ett skadligt bruk eller beroende *(fylls i för samtliga klienter som berörs av inventeringen)*	Klienten har en etablerad kontakt med regionen för sitt skadliga bruk eller beroende	Klienten har **ingen** etablerad kontakt med regionen för skadligt bruk eller beroende men jag bedömer att det **behövs**	Jag bedömer att klienten har en psykisk funktionsnedsättning av sådan art att hen har behov av **särskild samordning** med regionen (se definition ovan)
1		☐	☐	☐	☐
2		☐	☐	☐	☐
3		☐	☐	☐	☐
4		☐	☐	☐	☐
5		☐	☐	☐	☐
6		☐	☐	☐	☐
7		☐	☐	☐	☐
8		☐	☐	☐	☐
9		☐	☐	☐	☐
10		☐	☐	☐	☐
11		☐	☐	☐	☐
12		☐	☐	☐	☐
13		☐	☐	☐	☐
14		☐	☐	☐	☐
15		☐	☐	☐	☐

Nr	Kön	Klienten har ett skadligt bruk eller beroende *(fylls i för samtliga klienter som berörs av inventeringen)*	Klienten har en etablerad kontakt med regionen för sitt skadliga bruk eller beroende	Klienten har **ingen** etablerad kontakt med regionen för skadligt bruk eller beroende men jag bedömer att det **behövs**	Jag bedömer att klienten har en psykisk funktionsnedsättning av sådan art att hen har behov av **särskild samordning** med regionen (se definition ovan)
16		☐	☐	☐	☐
17		☐	☐	☐	☐
18		☐	☐	☐	☐
19		☐	☐	☐	☐
20		☐	☐	☐	☐
21		☐	☐	☐	☐
22		☐	☐	☐	☐
23		☐	☐	☐	☐
24		☐	☐	☐	☐
25		☐	☐	☐	☐
Räkna ihop summan i varje kolumn:					
	Antal kvinnor: Antal män: Antal annat kön:	Antal klienter med skadligt bruk eller beroende	Antal som har etablerad kontakt med regionen för skadligt bruk eller beroende	Antal som saknar etablerad kontakt med regionen men bedöms behöva detta	Antal som bedöms ha en psykisk funktionsnedsättning av sådan art att hen har behov av en särskild samordning med regionen

2: Enkät på enhetsnivå

PUBLIKT NAMN

Förberedelser inför samsjuklighetsreformen: inventering av klienter och stödinsatser

Den 20 mars 2026 beslutade Göteborgsregionens socialchefsnätverk att göra en GR-gemensam inventering i två steg inför samsjuklighetsreformen, där denna inventering är det första steget. Den här inventeringen riktar sig till enheter som arbetar med myndighetsutövning inom individ- och familjeomsorg, funktionsstöd eller äldreomsorg i Göteborgsregionens 13 kommuner.

Denna inventering syftar till att ta reda på hur många personer med ett skadligt bruk eller beroende som möter socialtjänsten idag, och i vilken grad ni erbjuder vissa rekommenderade stödinsatser till målgruppen. Inventeringen berör samtliga klienter med skadligt bruk eller beroende, oavsett aktualiseringsorsak eller insats.

Svarstid: Inventeringen genomförs mellan den **15 juni och 31 augusti 2026**. Ni kan svara när som helst under perioden.

Förberedelser:

1. **Stödmall.** Som stöd för att inventera klienter har din kommuns kontaktperson skickat ut en stödmall. Dela ut stödmallen till enhetens handläggare och samla in svaren innan du besvarar enkäten.
2. **Stödinsatser.** Om din enhet beviljar någon av de stödinsatser som enkäten tar upp (IPS, case management, arbetslivsinriktad rehabilitering, boendestöd, Bostad först eller anhörigstöd) behöver ni göra en uppskattning av hur många personer med ett skadligt bruk eller beroende som beviljats insatserna under 2025.

I denna enkät redovisar ni resultatet av inventeringen, samt information om den enhet som svarat.

Hur används resultaten?

Resultatet av enkäten kommer att sammanställas av FoU i Väst, Göteborgsregionen, och kan användas som stöd för 1) kommunernas utvecklingsarbete och 2) dialogen med regionen.

Är jag anonym när jag svarar på enkäten?

Nej, vi behöver veta vilka enheter som svarat. Däremot kommer era klienter att vara anonyma: all information om klienter ska skickas i sammanställd form.

Vem kan jag kontakta om jag har frågor?

Har du frågor om enkäten kan du kontakta din kommuns kontaktperson (den person du fått enkät och stödmall från).

PUBLIKT NAMN

Bakgrundsfrågor

I denna del kommer några frågor om dig som besvarar enkäten och din arbetsplats.

Vilken kommun arbetar du i?

-->

Din arbetsplats

Förvaltningens namn

Enhetens namn

Hur många handläggare arbetar på enheten?

Hur många klienter har din enhet just nu (när du fyller i enkäten), totalt sett?

I vilket av socialtjänstens verksamhetsområden finns din enhet?

- ◯ Barn och unga (IFO)
- ◯ Unga vuxna (IFO)
- ◯ Vuxen (IFO)
- ◯ Ekonomiskt bistånd
- ◯ Funktionsstöd
- ◯ Äldreomsorg
- ◯ Flera av ovanstående verksamhetsområden

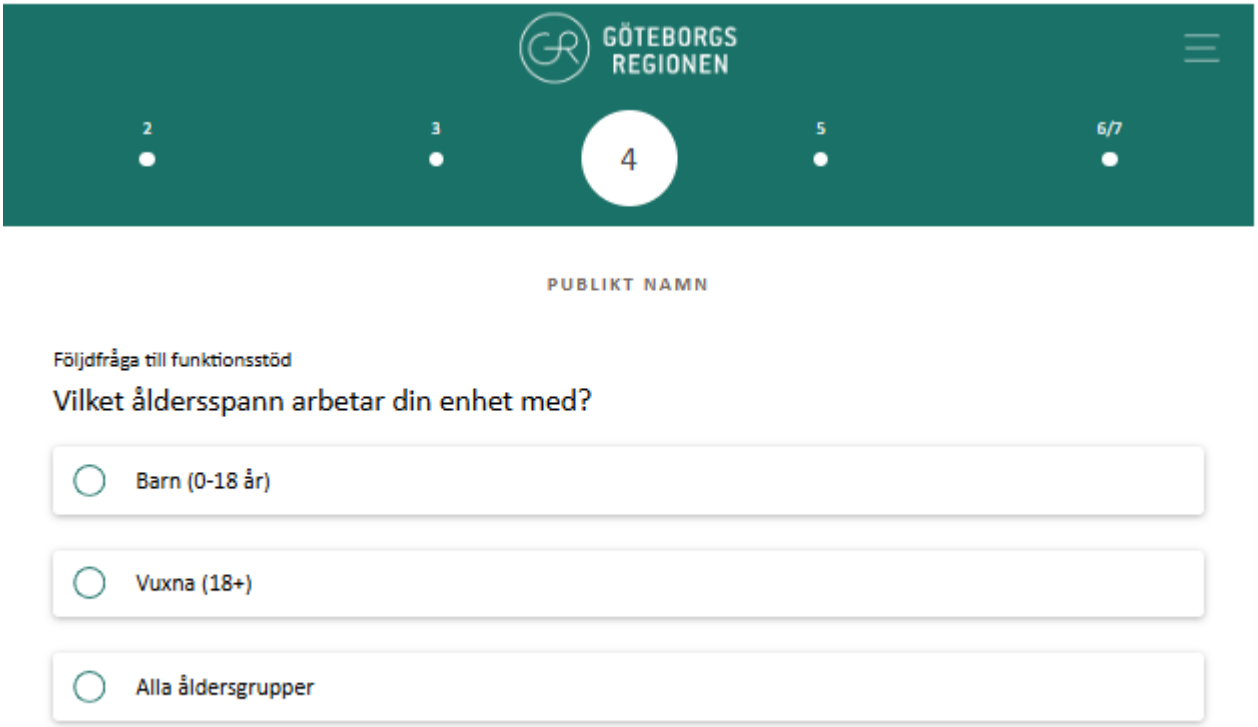

PUBLIKT NAMN

Följdfråga till enheter som arbetar inom flera av socialtjänstens delområden

Vilka av socialtjänstens verksamhetsområden arbetar ni med?

- [ ] Barn och unga (IFO)
- [ ] Unga vuxna (IFO)
- [ ] Vuxen (IFO)
- [ ] Ekonomiskt bistånd
- [ ] Funktionsstöd
- [ ] Äldreomsorg

GÖTEBORGS REGIONEN
2
3
4
5
6/7
PUBLIKT NAMN
Följdfråga till funktionsstöd
Vilket åldersspann arbetar din enhet med?
Barn (0-18 år)
Vuxna (18+)
Alla åldersgrupper

PUBLIKT NAMN

Klienter med skadligt bruk eller beroende

Denna del handlar enbart om klienter som har ett **skadligt bruk eller beroende**. Med skadligt bruk menas här ett bruk av alkohol, narkotika eller spel om pengar som skadar hälsan fysiskt eller psykiskt. Med beroende menas ett skadligt bruk som inkluderar kontrollförlust, tillvänjning och fortsatt intag trots allvarliga konsekvenser.

Som stöd för denna del av inventeringen finns en **stödmall** där socialsekreterare inom myndighet kan inventera sina pågående ärenden som berör klienter som har ett skadligt bruk eller beroende (oavsett aktualiseringsorsak). Genom att räkna ihop alla svar får ni den totala summan för enheten.

Dessa frågor berör enbart klienter som har ett skadligt bruk och beroende

Hur många av era klienter bedöms ha ett skadligt bruk eller beroende?

Antal klienter

...varav kvinnor

Antal klienter

...varav män

Antal klienter

...varav annat kön

Antal klienter

Hur många av dessa klienter har en etablerad kontakt med regionen för sitt skadliga bruk eller beroende?

Antal klienter

Hur många av dessa klienter saknar en etablerad kontakt med regionen för skadligt bruk eller beroende men bedöms behöva detta?

Antal klienter

Hur många av dessa klienter bedöms ha en psykisk funktionsnedsättning av sådan art att de har behov av särskild samordning med regionen?

Antal klienter

PUBLIKT NAMN

Sociala stödinsatser

Sociala stödinsater är åtgärder som socialtjänsten erbjuder för att stödja enskilda individer och familjer som har behov av hjälp i sin vardag eller i särskilda livssituationer.

Kan din enhet bevilja någon av följande insatser?

Arbetslivsinriktad rehabilitering i form av IPS (individual placement and support)

- ◯ Ja
- ◯ Nej

Arbetsförberedande träningsmodeller (ex. yrkesträning, jobbsökarstrategier)

- ◯ Ja
- ◯ Nej

Boendestöd (individanpassat stöd)

- ◯ Ja
- ◯ Nej

Boendestöd (individanpassat stöd)

- ◯ Ja
- ◯ Nej

Bostad först

- ◯ Ja
- ◯ Nej

Case management

- ◯ Ja
- ◯ Nej

Kommentar: Följdfrågor om antal beviljanden per insats visades endast för enheter som angett att de kunde bevilja den aktuella insatsen.

PUBLIKT NAMN

Arbetslivsinriktad rehabilitering i form av IPS (individual placement and support)

Hur många personer med skadligt bruk eller beroende har beviljats insatsen av din enhet under 2025?

Kryssa här om siffran är en uppskattning

Siffran är en uppskattning ○

Arbetsförberedande träningsmodeller (ex. yrkesträning, jobbsökarstrategier)

Hur många personer med skadligt bruk eller beroende har beviljats insatsen av din enhet under 2025?

Kryssa här om siffran är en uppskattning

Siffran är en uppskattning ○

Personellt boendestöd (individanpassat stöd)

Hur många personer med skadligt bruk eller beroende har beviljats insatsen av din enhet under 2025?

Kryssa här om siffran är en uppskattning

Siffran är en uppskattning ○

Bostad först

Hur många personer med skadligt bruk eller beroende har beviljats insatsen av din enhet under 2025?

Kryssa här om siffran är en uppskattning

Siffran är en uppskattning

Case management

Hur många personer med skadligt bruk eller beroende har beviljats insatsen av din enhet under 2025?

Kryssa här om siffran är en uppskattning

Siffran är en uppskattning

SKICKA